

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitruvius Itervm Et Frontinus

Vitruvius

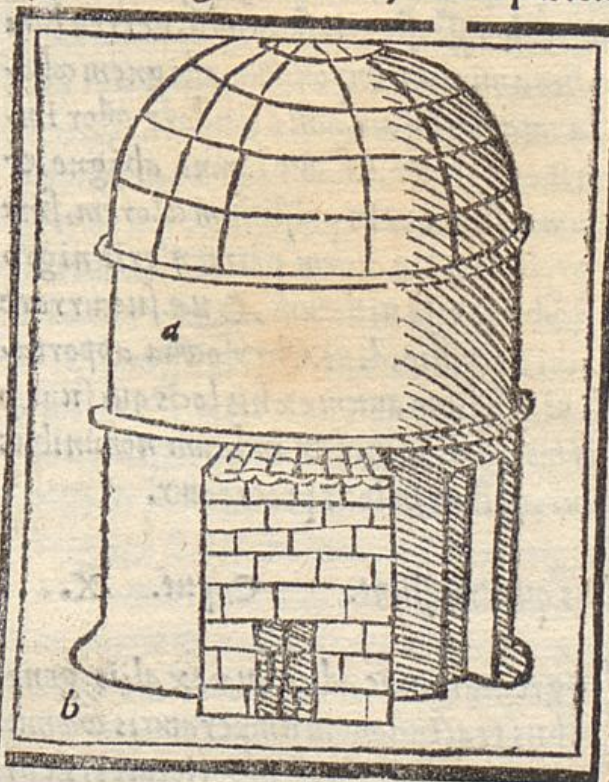
Florentiae, 1513

De cerulei temperationibus. Cap. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12979

LIBER

tur ex gummi subactō ad usum atramenti librarii, re-
liq̄ tectores glutinū admiscētes in parietibus utūtur.

a. Locus
ad formā
lacōnici

b. fornā
cula

Si autem
hæ copia
nō fuerint
parate, ita
necessita-
tibus erit
admixtan-
dū, ne ex-
pectatiōe
moræ res
retinean-
tur, Sarc-
menta autē
tædæ schi-
diæ, cōbu-
rantur, cū
erunt car-

bones extinguantur, Deinde in mortario cum glutino terantur, ita erit atramentum tectoribus nō inuenustum, Nō minus si sex uini are facta & cōcta in fornace fuerit, & ea contrita cum glutino in opere inducatur, perquā atramēti suauem efficiet colorem, & quo magis ex meliore uino parabitur, non modo atramenti, sed etiam indici colorem dabit imitari.

De ærulei temperationibus. Cap. XI.

Ærulei temperationes Alexandria primū sunt inuētæ, postea item Vestorius puteolis instituit faciundum. Ratio autem eius,

è quibus est inuenta, satis habet admirationis. Arena enim cum nitri flore conteritur adeo subtiliter, ut efficiatur quemadmodum farina, & æri cyprio limis crassis (ut scobis) facto immixta conspergitur, ut cōglomeretur. Deinde pilæ manibus uersando efficiuntur, & ita colligantur ut inarescant. Ea arida componuntur in urceo fictili, urceus in fornace ponitur, ita æs, & ea arena ab ignis uehementia conseruescendo cum coaruerint, inter se dādo, & accipiendo sudores à proprietatibus discedūt, suisq; rebus per ignis uehementiam confecti ceruleo rediguntur colore, vsta uero, quæ satis habet utilitatis in operibus tectoriis, sic temperatur. Gleba filis boni coquitur, ut sit in igne candens, ea autem aceto extinguitur, & efficiatur purpureo colore.

Quomodo fiat cerussa & ærugo & sandaraca.

Caput. XII.

DE cerussa, ærugineq; quæ nostri erucā uocant, non est alienum quemadmodum cōparetur dicere, Rhodii enim in doliis sarmenta componentes acetum suffundunt, & supra sarmenta plumbeas massas collocant, deinde dolia operculis obturant ne spiramētum obturata emittāt, post certum tempus aperientes inueniunt è massis plumbeis cerussam, Eadem ratione lamellas æreas collocantes efficiunt æruginem quæ erusa appellatur, Cerussa uero cū in fornace coquitur, mutato colore ad ignis incendium efficiatur sandaraca, Id autem incendio facto ex casu didicerunt homines, & ea multo meliorem usum præstat quæ de metallis per se nata foditur.